

SOSYAL BİLGİLER PROGRAMLARINDA YER ALAN BECERİLER HAKKINDA SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ(İZMİR MENEMEN ÖRNEĞİ)**

Celal MUTLUER**

ÖZET

Sosyal bilgiler öğretiminin genel amaçları incelendiğinde, sosyal bilgiler dersinin bilgi, beceri ve tutum kazandırması gereken temel bir ders olduğu görülür. Ancak ülkemizde bazı eğitim kurumlarında sosyal bilgiler derslerinin ağırlıklı olarak bilgi temelli öğretildiği görülmektedir. Bunun en önemli nedenlerinden bir tanesi, sosyal bilgiler öğretmenlerinin, sosyal bilgiler öğretiminin özellikle beceri boyutu hakkında yeterince bilgiye sahip olmamasıdır. Günümüzde ise bilgiye bakış değişmiştir. Bilgi olguları, kavramları, ilkeleri ve süreçleri ezberlemek olarak görülmemektedir. Bilgiyi kullanma, bilgi edinmeden daha fazla vurgulanmaktadır.

Bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler programlarında yer alan beceriler hakkında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerini ortaya çıkarmaktır. Çalışma nitel bir anlayışla yürütülmüş olup, veriler İzmir ili Menemen ilçesinde görev yapan öğretmenlerle yürütülen yarı yapılandırılmış mülakatlar aracılığıyla elde edilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenler rastgele seçilmiştir. Araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin önemli bir kısmı sosyal bilgiler dersini bilgi temelli bir ders olarak görmektedir. Ayrıca öğretmenlerin önemli bir kısmının sosyal bilgiler dersinde öğretimi yapılabilecek, müfredatta yer alan beceriler ve bu becerilerin öğretimi hakkında yeterince bilgilerinin olmadığı anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Programı, Beceri, Sosyal Bilgiler Öğretimi, Sosyal Bilgiler Öğretmeni

THE VIEWS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS ABOUT THE SKILLS CONTAINED IN SOCIAL STUDIES (THE EXAMPLE OF IZMIR MENEMEN)

ABSTRACT

When the general objectives of teaching social studies are examined, it is seen that the social studies lesson is a basic course that

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

* Bu çalışmanın bir kısmı 5-8 Temmuz 2013 tarihinde Prizren Üniversitesinde düzenlenen uluslararası konferansta sözlü olarak sunulmuştur

** Öğr. Gör. Gediz Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, El-mek: cllmtr@hotmail.com

should gain knowledge, skills and attitudes. Yet, it is seen that the social studies courses are predominantly taught based on knowledge in some educational institutions. One of the most important reasons of this is that the social studies teachers do not have enough knowledge especially about the skill dimension of social studies teaching. Today the view on knowledge has changed. Knowledge isn't perceived as memorizing the facts, concepts, principles and processes. To use the knowledge is much more emphasized than to acquire it.

The purpose of this study is to reveal the views of Social Studies teachers about the skills contained in social studies studies. The study has been carried out with qualitative approach and the data has been obtained via the semi-structured interviews which have been carried out by teachers who work in Menemen, İzmir. The teachers participating in the study were randomly selected. An important part of the social studies teachers who have taken part in the study see the social studies lesson as a knowledge-based course. In addition, it is seen that a significant portion of the teachers do not have enough knowledge to be able to teach social studies about the skills in the curriculum and teaching them.

Key Words: Social Studies Curriculum, Skill, Social Studies Teaching, Social Studies Teacher

Giriş

19. Yüzyılda Avrupa'da zorunlu modern eğitimin ortaya çıkmasını takiben, eğitim kurumlarının genel amaçları toplumların ihtiyaç ve beklentileri ışığında şekillenmeye başlamıştır. Eğitim aracılığıyla öğrencilere neler kazandırılması gerektiği, içeriğin ne olacağı, içeriğin nasıl ve ne kadar sürede öğretileceği soruları eğitimde program geliştirme sürecini başlatmıştır. Bu çerçevede, 19. Yüzyılın sonu ve 20. Yüzyılın başında özellikle ABD'de eğitimde program geliştirme çalışmaları başlamıştır. Program geliştirme sürecinin bir ayağı da eğitim aracılığıyla öğrencilere kazandırılacak olan niteliklerin sınıflandırılmasıdır. Günümüzde okullarda okutulan farklı disiplinlerin her birinin öğrencilere kazandırmayı hedeflediği bilgi, beceri ve tutumlar detaylı bir biçimde öğretim programlarında yer almaktadır.

Günümüz öğretim programı kazanımları arasında önemli yer tutan becerilerin, özellikle son elli yıldır yaşanan sosyo, ekonomik, politik ve teknolojik gelişmeler neticesinde, eğitimcilerin gündemini daha fazla işgal ettiğini görmekteyiz. Eğitim ve öğretim etkinliklerinde becerilerin önem kazanmasının nedenlerini şu şekilde sıralayabiliriz: Yaşamın gittikçe karmaşıklaşması ve eğitilmiş insan sayısının çoğalması, beceri boyutu gelişmiş insanlara olan ihtiyacı arttırmıştır. Buna ilaveten, Bilgi Toplumu'nda iletişimin artması ve bilgi kaynaklarının çeşitlenmesi neticesinde bilgi okuryazarlığıyla ilgili beceri ve nitelikler ön plana çıkmıştır. Ayrıca demokratik toplumlar, demokrasiyi yaşatabilmek için, demokratik hak ve sorumlulukları uygulayabilme, eleştirel ve yaratıcı düşünme gibi beceriler ön plana çıkmıştır. Yukarıda saydığımız sebepler dolayısıyla önem kazanan beceriler, gelişmiş dünya öğretim programlarında yerini almıştır.

Modern dünyada sosyal bilgiler öğretimi alanının kazanımlarının bir boyutunu oluşturan beceri, tanım olarak 'elinden iş gelme durumu, ustalık maharet. Kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amaca uygun olarak sonuçlandırma yeteneği, maharet olarak' ifade edilmektedir (www.tdk.gov.tr). Diğer bir tanımda ise beceri, öğrencilerde öğrenme süreci

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/7 Summer 2013

içerisinde kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan, bir iş yapabilmek veya bir konuyu işleyebilmek için gereken yatkınlık olarak tanımlanmıştır (Ata, 2009).

Gelişmiş dünyadaki öğretim programlarında beceriler ilişkin kazanımların ön plana çıkmasına karşın, ülkemizde bu tür bir gelişmenin yeterli olmadığı görülmektedir. Özellikle geçmişten bugününe ülkemizdeki sosyal bilgiler programları incelendiği zaman, programlarda yer alan kazanımların ağırlıklı olarak bilgiye dayalı olduğu anlaşılmaktadır.

Oysaki eğitimin işi, insan gereksinimlerinin çokluğu ve çeşitliliğine bağlı olarak her geçen gün gittikçe zorlaşmakta, kazanılan her yeni beceri hemen arkasından kazanılması beklenen bir ya da birkaç yeni becerinin öğrenilmesini gerektirmektedir. Öte yandan çağdaş dünyanın gereksinimleri, bilgiyi alıp verme yerine, düşünmenin öğretilmesi üzerinedir (Çelikkaya, 2011).

Eğitim programları, yaratıcı kişilerin uygarlığa katkılarını, insanların çeşitli alanlardaki problemlerini belirleme ve çözüme ortaya koyduğu üstün başarıları vurgulamalı ve öğrencilerde yaratıcılık bilincinin oluşmasına katkı sağlamalıdır (Tay ve Öcal, 2008). Bu çerçevede eğitim kurumlarına düşen en büyük görev öğretim programları aracılığıyla öğrencilere temel becerilerin öğretilmesidir.

Sosyal Bilgiler programlarının beceri boyutuyla ilgili yaşanan sorunlar iki binli yılların başından itibaren başlayan program geliştirme çalışmalarıyla giderilmeye çalışılmış ve 2005-2006 yılında yürürlüğe giren 4- 7 sınıflarda okutulan sosyal bilgiler programında bir dizi beceriden bahsedilmiştir (MEB; 2005). Yeni sosyal bilgiler öğretim programlarında sosyal bilgiler öğretimi aracılığıyla öğrencilere kazandırılması hedeflenen bir dizi beceri konulmasına karşın, bu becerilerin içerikle yeterince ilişkilendirilmediği bir görülmektedir.

Yukarıda da bahsedildiği üzere, öğretim programlarında son yıllarda yaşanan değişime bağlı olarak bazı becerilerin sosyal bilgiler programlarına yansdığı görülmektedir. Sosyal bilgiler programı ilköğretim 4 - 8. sınıf düzeyinde diğer derslerle birlikte ilk 9 beceriyi kazandırmanın yanında, kendine özgü 6 beceriyi kazandırmayı da amaçlamaktadır. Bu beceriler aşağıdaki gibidir (MEB, 2005):

- Eleştirel Düşünme Becerisi
- Yaratıcı Düşünme Becerisi
- İletişim Becerisi
- Araştırma Becerisi
- Problem Çözme Becerisi
- Karar Verme Becerisi
- Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisi
- Girişimcilik Becerisi
- Türkçeyi Doğru, Güzel ve Etkili Kullanma Becerisi
- Gözlem Becerisi
- Mekânı Algılama Becerisi
- Zaman ve Kronolojiyi Algılama Becerisi
- Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi
- Sosyal Katılım Becerisi

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/7 Summer 2013

Yukarıda sıralanan sosyal bilgiler programındaki beceriler, öğrencileri günümüz şartlarında yetiştirmeyi hedeflemektedir. Buna ilaveten bu beceriler, öğrenme süreci içerisinde kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan kabiliyetler olarak görülmekte ve aynı zamanda öğrencilerin programda yer alan konuları ve etkinlikleri daha kalıcı ve anlamlı olarak öğrenmesine yardım eden unsurlar olarak görülmektedir (Safran, 2008).

Sosyal Bilgiler Dersinde Becerilerin Dağılımı

Sosyal bilgiler derslerinde öğretilebilecek temel beceriler sosyal bilgiler programlarının hepsinde aşağıdaki tablodaki gibi belirtilmiştir.

Tablo 1: Sosyal Bilgiler Derslerinde Becerilerin Dağılımı (4-5-6 ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Programı)

4. Sınıf	
Öğrenme Alanı	Doğrudan Verilecek Beceri
Birey ve Toplum	Kanıtı tanıma ve kullanma
Kültür ve Miras	Bilgiyi kullanabilir biçimlerde planlama ve yazma
İnsanlar, Yerler ve Çevreler	Mekânı algılama
Üretim, Tüketim ve Dağıtım	Tablo, diyagram ve grafik okuma
Bilim, Teknoloji ve Dağıtım	Karşılaştırma yapma
Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler	Sebepler sonuç ilişkisini belirleme
Güç, Yönetim ve Toplum	Karar verme
Küresel Bağlantılar	Kütüphane ve referans kaynakları kullanma

5. Sınıf	
Öğrenme Alanı	Doğrudan Verilecek Beceri
Birey ve Toplum	Yazılı anlatım
Kültür ve Miras	Görsel Kanıt Kullanma
İnsanlar, Yerler ve Çevreler	Gözlem
Üretim, Tüketim ve Dağıtım	Basit istatistik verilerini yorumlama
Bilim, Teknoloji ve Toplum	Kütüphane ve referans kaynakları kullanma
Gruplar, Kurumlar ve Sosyal Örgütler	Sosyal Katılım
Güç Yönetim ve Toplum	Basılı ve görsel kaynakları kullanma
Küresel Bağlantılar	Olgular ve düşünceleri ayırt etme

6. Sınıf	
Üniteler	Doğrudan Verilecek Beceri
Sosyal Bilgiler Öğreniyorum	Bilimsel genelleme yapma
Yeryüzünde Yaşam	Harita okuma ve atlas kullanma
İpek Yolunda Türkler	Çıkarımda bulunma
Ülkemizin Kaynakları	Girişimcilik
Ülkemiz ve Dünya	Araştırma
Demokrasinin Serüveni	Sosyal katılım
Elektronik Yüzyıl	Yaratıcılık

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/7 Summer 2013

7. Sınıf	
Üniteler	Doğrudan Verilecek Beceri
İletişim ve İnsan İlişkileri	İletişim
Ülkemizde Nüfus	Grafik hazırlama
Türk Tarihinde Yolculuk	Tarihsel olguları ve yorumları ayırt etme
Ekonomi ve Sosyal Hayat	Tarihsel empati
Zaman İçinde Bilim	Zaman ve kronolojiyi algılama
Yaşayan Demokrasi	Karar verme
Ülkeler Arası Köprüler	Kalıp yargıları fark etme

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler programlarında yer alan beceriler hakkında düşüncelerini ortaya koymaktır. Bu çerçevede aşağıdaki sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır;

- Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler derslerinde kullanılabilecek beceriler hakkındaki bilgi düzeyleri nedir?
- Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler programında yer alan becerileri kullanma düzeyi nedir?
- Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler programında yer alan becerileri kullanırken karşılaştıkları problemler nelerdir?

Yöntem

Çalışma nitel bir anlayışla gerçekleştirilmiş olup, araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Karasar (1999) tarama modelini, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemek olarak tanımlamaktadır. Çalışmanın evrenini İzmir'in Menemen İlçesinde çalışan sosyal bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu evren içinden, rastgele seçilen 10 sosyal bilgiler öğretmeni çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Çalışmada sosyal bilgiler öğretmenlerinden derinlemesine bilgi elde etmek amacıyla yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Veri toplama aracı ilgili literatürün ışığı altında oluşturulmuştur. Veri toplama aracının geçerliliği ve güvenilirliğini arttırmak için, uzman görüşüne başvurulmuş ve ölçme aracının pilot çalışması yapılmıştır. Mülakatlar Şubat 2013'de sosyal bilgiler öğretmenleri ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler ilk aşamada çözümlenmiş ve ardından kategorilere ayrılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Sosyal Bilgiler öğretim programında yer alan beceriler hakkında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerini ortaya koymaya çalışan bu araştırmayla konu hakkında farklı verilere ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan 6'sı bayan ve 4'ü bay olmak üzere 10 sosyal bilgiler öğretmenin verdiği cevaplar ışığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Sosyal Bilgiler öğretmenleri eğitimin beceri boyutu hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.
- Sosyal Bilgiler öğretmenleri sosyal bilgiler dersinin beceri kazandırabilecek bir ders olup olmadığı konusunda yeterli bilgiye sahip değildir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/7 Summer 2013

- Sosyal Bilgiler öğretmenleri sosyal bilgiler derslerinde kazandırılacak beceriler hakkında yeterli bilgiye sahip değillerdir.
- Öğretmenlerin sosyal bilgiler derslerinde beceri kazandırmada bir dizi problem yaşamaktadırlar.

Sosyal Bilgiler öğretmenleri eğitimin beceri boyutu hakkında yeterli bilgiye sahip değillerdir

Eğitim, öğrencilere günümüzde ihtiyaç duyulan temel becerileri kazandırmak için önemli bir araçtır. Bu çerçevede özellikle teknolojik ve ekonomik alanda gelişmiş dünyada öğretim programlarının temel kazanımları arasında beceriler de bulunmaktadır. Bu beceriler arasında düşünme, problem çözme, kişilik ve iletişim becerileri ön plana çıkmaktadır. Hangi öğretim alanı olursa olsun öğretmenlerin eğitimin beceri kazandırma boyutu hakkında bilgi ve deneyime sahip olmaları gerekmektedir. Araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitimin beceri boyutu hakkındaki düşüncelerini ortaya koymak amacıyla eğitimin beceri boyutunun ne olduğu sorulmuştur.

Çalışmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenleri eğitimin beceri kazandırmadaki rolünü, iş yapabilme durumu ve yeni ürünler ortaya çıkarma olarak açıklamaktadır. Örneğin sosyal bilgiler öğretmeni A “ *Kişinin kendi fikir ve düşüncelerini kullanarak yeni ürünler ortaya koyabilme mahareti*” şeklinde ifade kullanmıştır. Bir başka öğretmen C “ *Bir şeyi yapabilme gücüdür, yetisidir*” şeklinde ifade etmiştir. Elde edilen verilerin ışığı altında sosyal bilgiler öğretmenlerinin eğitim beceri ilişkisi açısından yeterli bilgi ve deneyime sahip olmadıkları anlaşılmaktadır.

Sosyal bilgiler öğretmenleri sosyal bilgiler dersinin beceri kazandırabilecek bir ders olup olmadığı konusunda yeterli bilgiye sahip değillerdir.

Sosyal bilgiler dersi aracılığıyla günümüz insanının sahip olması gereken düşünme ve problem çözme becerilerini öğrencilere kazandırmak mümkündür. Sosyal bilgiler derslerinde öğrencilere beceri kazandırılabilmesi için öğretmenlerin bu alandaki temel beceriler hakkında yeterli bilgiye sahip olmaları gerekmektedir.

Araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerine sosyal bilgiler dersinin öğrencilere beceri kazandırıp kazandıramayacağı sorulmuştur. Çalışmaya katılan 10 sosyal bilgiler öğretmeninden 7’si sosyal bilgiler dersleri aracılığıyla beceri kazandırılacağını belirtirken, 3’ü sosyal bilgiler dersleri aracılığıyla beceri kazandıramayacağını ifade etmiştir. Sosyal bilgiler derslerinin beceri kazandırılacak bir ders olduğuna inan L öğretmeni, “Sosyal bilgiler dersi beceri kazandırmaya uygun ders...” şeklinde görüşünü belirtmiştir. Sosyal bilgiler derslerinin beceri kazandırılacak ders olarak gören bir başka öğretmen K “Sosyal bilgiler derslerinde öğrencilere, olumlu iletişim kurma, doğru karar verme ve çevresinde olup bitenlere karşı duyarlılık gibi beceriler kazandırılabilir” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Sosyal bilgiler derslerinin beceri kazandırmada rolüne inanmayan üç öğretmenden biri olan O öğretmeni “Sosyal bilgiler derslerinin beceri kazandırmada rolünün olmadığını...” ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen D ise “ Sosyal bilgiler derslerinin bir resim, bir teknoloji tasarım dersi gibi beceri kazandırmaya yönelik olduğuna inanmıyorum” şeklinde görüşünü belirtmiştir.

Sosyal bilgiler öğretmenleri sosyal bilgiler dersinde kazandırılacak becerilerle ilgili kısmi yeterliğe sahiptirler

Sosyal bilgiler öğretim programında belirtildiği üzere, sosyal bilgiler öğretimi eleştirel düşünme, iletişim kurma, yaratıcı düşünme becerisi, iletişim becerisi, araştırma becerisi, gözlem becerisi, değişim ve sürekliliği algılama becerisi, sosyal katılım becerisi gibi bir dizi beceriyi

kazandırabilecek bir derstir. Sosyal bilgiler derslerinin bu alanla ilgili becerileri kazandırabilmesi için öğretmenlerin bu beceriler ve bu becerilerin nasıl kazandırılacağı konusunda yeterliliklerinin bulunması gereklidir. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin bu konuda yeterliliklerini görmek amacıyla, öğretmenlere tarih dersinde kazandırılacak becerilerin neler olduğu sorulmuştur.

Sosyal bilgiler derslerinde beceri kazandırılacağına inanan yedi öğretmenden biri olan S “*Sosyal bilgiler dersleri aracılığıyla kendini rahatça ifade edebilme, mantık yürütebilme ve yorum yapabilme becerisi.....*” şeklinde ifade etmiştir. Görüşü destekleyen bir diğer öğretmen M ise “*Sosyal bilgiler derslerinde karar verme becerisi, zaman ve kronoloji algılama becerisi.....*” şeklinde düşüncesini ifade etmiştir. Çalışmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerin cevapları arasında Türkçeyi doğru kullanma becerisine, problem çözme becerisine, gözlem becerisine ve eleştirel düşünme becerisine rastlanmamıştır.

Öğretmenlerin sosyal bilgiler derslerinde beceri kazandırmada bir dize problemle karşılaşmaktadırlar

Araştırmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerine sosyal bilgiler derslerinde beceri kazandırıyorlarsa bu süreçte ne tür problemlerle karşılaştıkları sorulmuştur.

Sosyal bilgiler derslerinde beceri kazandırılacağına belirten öğretmenlerden tamamı beceri kazandırılması konusunda problem yaşadığını belirtmiştir. Karşılaşılan problemleri P öğretmen “*Beceri kazandırma eski alışkanlıkların, aile ortamının, özgüven eksikliğinin ve çevreden kaynaklanan problemler olarak*” ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen G ise “*Beceri kazandırmada aşamasında en büyük problem öğrencilerin derslere hazırlıksız gelmeleri, konularla ilgili ön çalışma yapmamaları...*” olarak ifade etmiştir. Bir diğer öğretmen T ise “*Görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinde sorunlar yaşanmaktadır. Beceri kazandırılırken izlenecek yöntem ve tekniklerde sorunlar yaşanmasında zaman zaman etkili olmaktadır.*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin karşılaştığı ortak problemler yukarıda ifade edildiği gibidir.

Sonuç ve Öneriler

Günümüzde ihtiyaç duyulan temel becerilerin kazandırılmasında önemli yeri olan derslerden birisi de sosyal bilgilerdir. Sosyal bilgiler dersleri yapısı gereği içerisinde bulundurduğu zengin müfredatı, geçmişten günümüze gelen konuları sayesinde düşünme becerilerinin geliştirilebileceği bir derstir. Bu çerçevede sosyal bilgiler öğretmenlerinin, sosyal bilgiler programlarında yer alan beceriler hakkındaki görüşlerini almak için oluşturulan bu çalışmanın sonucunda;

- Çalışmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin çoğunun beceri kavramı hakkında genel bir bilgisi vardır.
- Sosyal bilgiler öğretmenlerinin yedisi sosyal bilgiler dersleri aracılığıyla beceri kazandırılacağına inanmaktadır. Üç sosyal bilgiler öğretmeni sosyal bilgiler derslerinde beceri kazandırılacağına inanmamaktadır.
- Çalışmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler programlarında yer alan temel beceriler hakkında bilgisi eksiktir.
- Sosyal bilgiler öğretmenleri programda yer alan temel becerileri sosyal bilgiler derslerinde nasıl öğreteceği hakkında da bilgi eksikliği vardır.
- Ayrıca çalışmaya katılan sosyal bilgiler öğretmenleri derslerinde beceri eğitimine yönelik problemler yaşadığını belirtmiştir.

Çalışmanın sonucunda aşağıdaki öneriler geliştirilebilir;

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/7 Summer 2013

- Sosyal bilgiler öğretiminin beceri boyutu sosyal bilgiler öğretmenlerine öğretilmelidir.
- Sosyal bilgiler öğretmenlerine beceri kavramına yönelik ve sosyal bilgiler programları içerisinde öğrencilere kazandırılması gereken temel beceriler hakkında hizmet içi eğitim verilmelidir.
- Eğitim fakültesinde okuyan sosyal bilgiler öğretmen adaylarına özel öğretim yöntemleri derslerinde beceri kullanımıyla ilgili bilgi ve beceriler uygulamalı olarak kazandırılmalıdır.
- Sosyal bilgiler öğretim programlarında meydana gelen değişimlerle ilgili sosyal bilgiler öğretmenlerine verilen hizmet içi eğitimin kalitesi arttırılmalıdır.
- Sosyal bilgiler öğretmenlerinin müfredat çalışmalarını yakından takip ederek değişim hakkında bilgi sahibi olması gereklidir.

KAYNAKÇA

- ATA Bahri “ Sosyal Bilgiler Öğretim Programı”, Sosyal Bilgiler Öğretimi, (Ed. Cemil Öztürk), PegemYayıncılık, Ankara, 2009.
- ÇELİKKAYA Tekin, Sosyal Bilgiler Programında Yer Alan Becerilerin Kazandırılma Düzeyi: Öğretmen Görüşleri,Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt 19, No 3, 2011.
- KARASAR Niyazi,Bilimsel Araştırma Yöntemi, Nobel Yayıncılık, Ankara, 1999.
- MEB, İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (4, 5, 6 ve 7. Sınıf), Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara, 2005.
- SAFRAN, Mustafa , Sosyal Bilgiler Öğretimi, Pegem Yayınları, Ankara, 2008.
- TAY, Bayram ve ÖCAL, AdemSosyal Bilgiler Öğretimi, Pegem Yayınları, Ankara, 2008.
- www.tdk.gov.tr adlı siteden 12.05.2013 tarihinde alınmıştır.